

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

เขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ซึ่งมีที่ตั้ง ณ จุดบรรจบของแม่น้ำแควใหญ่ แม่น้ำแควน้อย แม่น้ำม่งกลอง เป็นชุมชนเมืองริมน้ำที่มีการตั้งรกรากถิ่นฐานมายาวนาน นับเนื่องถึงปัจจุบันชุมชนแห่งนี้มีการขยายตัวทั้งด้านพื้นที่ ประชากร เศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว จากการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่าง ๆ ทั้งนี้ตามแผนฯ ฉบับปัจจุบันซึ่งเป็นฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) ซึ่งต่อเนื่องมาจากแผนฯ ฉบับที่ 6 ได้กำหนดให้จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดที่ตั้งของชุมชน เป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญ โดยมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาจังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นเมืองหลักของภาคตะวันตก

การพัฒนาด้านต่าง ๆ เป็นผลให้ชุมชนเติบโตและมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในพื้นที่ชุมชนให้มีความเป็นชุมชนเมืองมากขึ้น มีการก่อสร้างโรงพยาบาลขึ้นซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อชุมชนริมน้ำ เช่น เขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรีเป็นอย่างมากนอกจากนั้น การระบายน้ำเสียปริมาณจากชุมชนลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติอย่างต่อเนื่องเกินกว่าการพอกตัวตามธรรมชาติของน้ำในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ จะสามารถทำให้น้ำกลับคืนสู่สภาพที่ดีได้ ทำให้น้ำจำเป็นต้องแสวงหาวิธีการจัดการแก้ปัญหาภาวะทางน้ำที่เกิดขึ้น เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและรักษาสภาพแวดล้อมในแหล่งน้ำธรรมชาติให้คงมีคุณภาพดีต่อไป

โครงการระบบระบายน้ำ ระบบรวบรวมน้ำเสีย และระบบบำบัดน้ำเสีย เขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ได้ริเริ่มขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีกรมโยธาธิการเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบและมอบหมายให้กลุ่มบริษัทที่ปรึกษา เอกชนดำเนินการศึกษาความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ของโครงการ เพื่อให้การดำเนินการนับแต่ขั้นลงทุนด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ของพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อการพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการ ซึ่งคาดว่า การดำเนินการจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาน้ำเสียของชุมชนเมืองกาญจนบุรีได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ จากการศึกษาการจัดระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชนเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรีตามที่วางวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ พบว่ามีปัจจัยหลายประการที่มีส่วนในการกำหนดความเหมาะสมของการจัดระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการวางแผนโครงการระบบ

ระบายน้ำ ระบบรวบรวมน้ำเสีย และระบบบำบัดน้ำเสีย เขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ที่กรมโยธาธิการ เป็นผู้รับผิดชอบและมีปัจจัยบางประการที่มีความเห็นแย้งกัน

ปัจจัยในการกำหนดความเหมาะสมของการจัดระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชน เขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี มีหลายประการ ดังนี้

ปัจจัยด้านกายภาพ : การจัดระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชน นั้นภารกิจแรกในการดำเนินการ เป็นการปรับปรุงโครงสร้างท่อระบายน้ำในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี เพื่อรวบรวมน้ำจากสถานประกอบการต่าง ๆ ไปยังโรงบำบัดน้ำเสีย ซึ่งจะกำหนดค่าหิมิตที่ตั้งอยู่ด้านทิศใต้ของพื้นที่โครงการ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่และทิศทางกาลไหลของน้ำตามความลาดเอียงของพื้นผิวดินและสอดคล้องกับแนวรั้วการขยายตัวของชุมชนและการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินของเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ซึ่งเป็นชุมชนริมแม่น้ำที่มีอาณาเขตและการขยายตัวเป็นแนวยาวตามแนวแม่น้ำและตามแนวยาวของถนนสายหลักของชุมชนซึ่งทอดขนานกับแนวแม่น้ำ นอกจากนั้นที่ตั้งโรงบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมสำหรับรวบรวมน้ำเสีย จะเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมด้านขนาด ซึ่งสามารถขยายขนาดเพิ่มขึ้นได้ในอนาคต และเป็นพื้นที่สามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่กำหนดโดยมีเงื่อนไขผูกพันน้อยที่สุด

ส่วนระบบบำบัดน้ำเสียที่จะนำมาติดตั้งในโรงบำบัดน้ำเสีย นั้น จะต้องมีความเหมาะสมในการรองรับน้ำเสียปริมาณมากจากชุมชนด้วย ทั้งนี้ปริมาณน้ำเสียที่จะเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย ซึ่งคิดเทียบจากปริมาณน้ำใช้ของผู้ให้บริการ และค่าความสกปรกขนาดความเข้มข้นต่าง ๆ กันตามประเภทการประกอบกิจการนั้น จะต้องนำมาพิจารณาในการเลือกระบบบำบัดน้ำเสีย ซึ่งมีอยู่หลายวิธีการอย่างไรก็ดีในการคิดค่าความสกปรก สำหรับโรงบำบัดน้ำเสียซึ่งจะดำเนินการในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรีนี้ ไม่จำแนกน้ำเสียตามกิจกรรมการใช้น้ำตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งจำแนกประเภทน้ำเสียตามการจำแนกอาคารเป็น 12 ประเภท และมีมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้ง 4 ระดับ แต่จะคิดค่าความสกปรกของน้ำเสียโดยเฉลี่ยเท่ากันทุกหน่วยผู้ให้บริการ

การจัดระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชนนั้น จึงต้องศึกษาความเหมาะสมด้านกายภาพ ของพื้นที่และวิธีการทางเทคนิค หรือวิศวกรรม เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยด้านเศรษฐศาสตร์ : การดำเนินโครงการระบบระบายน้ำ ระบบรวบรวมน้ำเสีย และระบบบำบัดน้ำเสียนั้น ต้องใช้งบประมาณสูงเป็นค่าใช้จ่ายการลงทุนค่าใช้จ่ายการดำเนินการและค่าใช้จ่ายการบำรุงรักษา รวมทั้งค่าที่ดินที่ตั้งโรงบำบัดน้ำเสีย การบริหารการเงินให้ลดต้นทุนหรือประหยัดค่าใช้จ่ายส่วนต่าง ๆ โดยไม่กระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสีย ก็จะทำให้โครงการฯ มีงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินโครงการได้อย่างคล่องตัวสำหรับเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี นั้นมีความได้เปรียบในแง่ค่าลงทุนสำหรับค่าที่ดิน เนื่องจากสามารถใช้ที่ดินราชพัสดุ ที่มีขนาดเหมาะสมตามความต้องการของโครงการเป็นที่ตั้งโรงบำบัดน้ำเสียได้ โดยไม่ต้องจ่ายค่าที่ดิน อีกทั้งได้รับงบประมาณสนับสนุนจากส่วนกลางในช่วงการลงทุนก่อสร้างโครงการ ทำให้โครงการสำหรับชุมชนเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรีนี้ มีความคล่องตัวทางการเงินในระดับหนึ่ง

อย่างไรก็ดี การดำเนินโครงการในระยะยาวจำเป็นต้องมีการหารายได้เพื่อนำมาเป็นงบประมาณสมทบในการดำเนินการและบำรุงรักษา การจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสียจากผู้ให้บริการเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้มีกระแสหมุนเวียนเป็นรายรับ เพื่อนำมาใช้จ่ายตามแนวความคิดที่ว่าผู้ก่อมลพิษต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย ซึ่งปัจจุบันกฎหมายแม่บทเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม หรือพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535 ก็ได้ใช้หลักการนี้ ในการวางแนวทางและมาตรการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมด้วย การคิดค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสียนี้นั้น แม้จะเป็นการบังคับความรับผิดชอบของสาธารณชนแต่ขณะเดียวกันก็พยายามลดภาระการจ่ายโดยการคำนวณอัตราค่าธรรมเนียมจากค่าใช้จ่ายที่จุดคุ้มทุนเฉพาะค่าดำเนินการและบำรุงรักษา ซึ่งมีอัตราจัดเก็บในระดับที่สาธารณะชนจะพึงจ่ายได้โดยไม่เดือดร้อน รวมทั้งพิจารณารายได้จากภาษีอากรที่จัดเก็บจากทรัพย์สินในพื้นที่ เพื่อนำมาสมทบเป็นค่าใช้จ่ายการดำเนินการอย่างเพียงพอด้วย

ส่วนจำนวนหน่วยของค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสียนั้น คิดตามปริมาณการใช้น้ำประปาซึ่งมีค่าเฉลี่ยปริมาณน้ำที่เข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย (ค่าความคลาดเคลื่อนเป็นปริมาณน้ำรั่วซึมบางส่วนต่อ) ซึ่งวิธีนี้สะดวกต่อการคำนวณและการจัดเก็บ และยังมีผลในแง่ที่ทำให้ผู้ให้บริการมีพฤติกรรมการใช้น้ำอย่างประหยัด จึงเท่ากับเป็นผลดีต่อการอนุรักษ์แหล่งน้ำดิบ ซึ่งกำลังประสบปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพอีกด้วย

ปัจจัยด้านองค์การ การบริหาร และกฎหมาย : การจัดระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชนนี้ มีปัจจัยที่กำหนดความเหมาะสมของการดำเนินการที่สำคัญ คือ ปัจจัยด้านกายภาพของพื้นที่และวิธีการทางเทคนิค ซึ่งเป็นปัจจัยความเหมาะสมด้านวิศวกรรม และปัจจัยด้านเศรษฐศาสตร์ ซึ่งเป็นปัจจัยความเหมาะสมในการจัดการด้านการเงิน ทั้งในส่วนการหารายได้และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของโครงการ นอกจากนี้ ปัจจัยที่กำหนดความเหมาะสมของการดำเนินการจัดระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชน ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ ปัจจัยด้านองค์การ การบริหารและกฎหมาย ซึ่งปัจจัยด้านนี้เป็นปัญหาสำคัญ ของการจัดระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชนดังที่ได้ศึกษาและได้ข้อสรุปดังนี้

ปัจจัยด้านองค์การ การบริหาร และกฎหมายการจัดระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชนนี้ จะต้องมีองค์การผู้รับผิดชอบการบริหารโครงการ เพื่อให้การดำเนินการสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายทั้งในขั้นตอนการลงทุนก่อสร้างและขั้นตอนการปฏิบัติการทั้งการดูแลและบำรุงรักษาตลอดจนการบริหารงานทั่วไปขององค์กรนั้นด้วย การจัดระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชนนี้ มีขั้นตอนการดำเนินการหลายขั้นตอน และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน รวมทั้งประชาชนทั่วไปด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาถึงอำนาจหน้าที่ ขอบเขตความรับผิดชอบและความสัมพันธ์ของทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือในการดำเนินการจัดระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้อำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดด้วย

สำหรับการจัดระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชนนั้น ครอบคลุมแล้วการดำเนินการนี้ อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาล ซึ่งมอบหมายให้กรมโยธาธิการ สังกัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลาง มีหน้าที่ดำเนินการ โดยที่กฎหมายได้อนุญาตให้ หน่วยงานนี้สามารถทำการว่าจ้างหน่วยงานราชการอื่น หรือเอกชนให้เข้ามาดำเนินการแทนในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดได้

นอกจากนั้น การจัดระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชนนี้ ต้องดำเนินการในพื้นที่ชุมชนซึ่งมีหน่วยงานราชการบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาถึงบทบาทของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีอำนาจหน้าที่ในการประสานความรับผิดชอบในการดำเนินการ รวมทั้งบทบาทและอำนาจหน้าที่ของประชาชนในชุมชน ซึ่งเป็นพื้นที่ดำเนินการด้วย

สำหรับการจัดระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชน เขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรีนี้ มีองค์การหลายองค์การเข้ามาเกี่ยวข้องทั้งที่เป็นหน่วยงานราชการ เอกชน และประชาชน กล่าวคือ ในช่วงดำเนินการก่อสร้าง อยู่ในความรับผิดชอบของกรมโยธาธิการ กระทรวงมหาด

ทพย ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลาง ทพยการควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามโครงการ และการออกแบบการก่อสร้างที่วางไว้ ซึ่งได้มีการทำสัญญาว่าจ้างให้กลุ่มบริษัทที่ปรึกษาเอกชนเข้ามารับจ้างดำเนินการตามที่กฎหมายได้อนุญาตไว้ ส่วนในช่วงการบำรุงรักษา ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานในพื้นที่ตั้งโครงการนั้น อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ซึ่งมีอำนาจปกครองและรับผิดชอบ ภายในพื้นที่เขตเทศบาลตามที่กฎหมายกำหนด การที่มีหน่วยงานรับผิดชอบหลายหน่วยงานในการจัดระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชนนี้ ทพยจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินการบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่บริหารและดำเนินการเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งของการจัดระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชนอย่างเหมาะสม

การศึกษาการจัดระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชน เขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรีนี้ ทพยให้ทราบถึงปัจจัยที่กำหนดความเหมาะสมของการจัดระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชน ดังที่ได้กล่าวมาแล้วและทราบถึงปัญหาเกี่ยวกับการจัดระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชน ที่ส่งผลกระทบต่อลุ่มน้ำแม่กลองด้วย เนื่องจากเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี เป็นชุมชนที่มีขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ช่วงบนสุดริมแม่น้ำแม่กลอง และกำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการศึกษาความเหมาะสมในการก่อสร้างและปรับปรุงระบบระบายน้ำ ระบบรวบรวมน้ำเสีย และระบบบำบัดน้ำเสีย

ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อลุ่มน้ำแม่กลองสำหรับเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรีนี้ นอกจากปัญหาด้านกายภาพ ซึ่งเป็นสภาพทั่วไปของการระบายน้ำในโครงข่ายท่อระบายน้ำซึ่งจะต้องแก้ไขด้วยวิธีการทางเทคนิคและการจัดการแล้ว ปัญหาสำคัญของการจัดระบบระบายน้ำ เกิดจากปัจจัยด้านองค์การ การบริหาร และกฎหมาย ซึ่งมีข้อจำกัดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ขอบเขตความรับผิดชอบ ตามกฎหมายขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำไปสู่ความขัดแย้งในการประสานงานระหว่างองค์กร และเกิดจากข้อจำกัดของกฎหมายที่บัญญัติขึ้น เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่และขอบเขตความรับผิดชอบขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ ทั้งด้านการพัฒนาพื้นที่และการจัดการสิ่งแวดล้อมด้วย

ปัญหาด้านองค์การ การบริหาร และกฎหมายนี้เกิดขึ้นเนื่องจากการมีองค์การหลายองค์การซึ่งมีขอบเขตอำนาจหน้าที่ และขั้นตอนการบริหารต่างกันออกไป ตามที่กฎหมายกำหนด จึงอาจกล่าวได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ สืบเนื่องมาจากการที่กฎหมายมีข้อบกพร่องในการนำมาบังคับใช้

กฎหมายที่กำหนดขอบเขตพื้นที่การใช้อำนาจปกครอง หรือปฏิบัติงานด้านการกำกับดูแล คือ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของเทศบาลในพื้นที่ เขตเทศบาล ทั้งนี้ พื้นที่เขตอำนาจปกครองเทศบาลมีขนาดไม่เท่ากับพื้นที่โครงการ ซึ่งกำหนดขึ้น ตามความเหมาะสมด้านกายภาพ และวิธีการทางเทคนิค หรือวิศวกรรมด้านปฏิบัติการและ ด้านเศรษฐศาสตร์

กฎหมายที่มีข้อจำกัดด้านการบริหารงานในพื้นที่ที่บังคับใช้โดยหน่วยงานราชการบริหาร ส่วนกลางได้แก่ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522, ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 286 พ.ศ. 2515 ซึ่งมีข้อจำกัดจากการที่กฎหมาย มีขั้นตอนการบังคับใช้ซับซ้อนและยุ่งยากต่อการราชการบริหารส่วนท้องถิ่นในการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติ ออกกฎหมายเพื่อปฏิบัติการในพื้นที่ ทั้งยังเป็นกฎหมายที่มีลักษณะที่ก่อให้เกิดการหลบเลี่ยง โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อาจตีความข้อกฎหมายโดยเจตนาทุจริตเพื่อการเอาเปรียบก็ได้ ประการสำคัญคือ กฎหมายไม่สามารถบังคับใช้ในสถานการณ์ทางเศรษฐกิจสังคม ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างเหมาะสม ทำให้กฎหมายลดความศักดิ์สิทธิ์ลง

ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยตรงนั้น ก็ได้มีการตรากฎหมายบังคับใช้โดยส่วนกลาง รวมทั้งที่ให้อำนาจแก่ท้องถิ่นในการออกกฎหมายของตนเองด้วย ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535, พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ซึ่งกฎหมายเหล่านี้ สามารถควบคุมการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม โดยการกำหนดหลักการทั่วไปมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม และองค์การรับผิดชอบด้านนโยบายจัดการสิ่งแวดล้อม

กฎหมายมีข้อจำกัดในการกำหนดองค์การรับผิดชอบในชั้นปฏิบัติการในพื้นที่ และกระบวนการจัดการด้านนโยบายจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น และจากท้องถิ่นสู่ส่วนกลาง และมีปัญหาการประสานงานระหว่างกัน รวมทั้งการออกกฎหมายในชั้นปฏิบัติการในพื้นที่ที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและ ต้องมีการตีความข้อกฎหมายด้วยความระมัดระวังยิ่ง ซึ่งทำให้การบังคับใช้กฎหมายสำหรับจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

การแก้ไขปัญหาด้านองค์การ การบริหารนี้ นอกจากจะแก้ไขโดยพิจารณาจากกฎหมาย ซึ่งกำหนดอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบขององค์การในการบริหารและประสานงานระหว่าง องค์การแล้วสามารถกระทำได้โดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบและโครงสร้างขององค์การให้เหมาะสม

สอดคล้องกับภารกิจและการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ รวมถึงสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงด้าน เศรษฐกิจสังคมของชุมชนด้วย ทั้งนี้ในการจัดวางรูปแบบและโครงสร้างใหม่ขององค์การบริหาร วิทยาน้ำเอาข้อดีของโครงสร้างองค์การหนึ่งมากแก้ไขปัญหาข้อเสียของโครงสร้างองค์การอื่น เพื่อให้สามารถบริหารงานได้ตามวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพเป็นวิธีหนึ่ง ซึ่ง นอกจากสามารถแก้ไขปัญหาข้อจำกัดขององค์การบริหารโดยทั่วไปแล้ว ในการบริหารองค์การผู้ ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นทรัพยากรสาธารณะขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์การของรัฐ การปรับปรุงรูปแบบและโครงสร้างขององค์การจะอำนวยความสะดวกและ เปิดโอกาสต่อการเข้ามา มีส่วนร่วมรับผิดชอบในภารกิจของส่วนรวมโดยประชาชนและ เอกชนด้วย

การจัดระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชน เขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ต้องพิจารณาปัจจัย ความเหมาะสมการดำเนินงานโครงการในหลาย ๆ ด้านด้วยกัน ดังที่กล่าวแล้ว ซึ่งการแสวงหา วิธีการแก้ปัญหาด้านการจัดการน้ำเสียจากสาเหตุต่าง ๆ จะต้องกระทำด้วยความรอบคอบและ รวดเร็ว เพื่อผลักดันให้การดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาน้ำเสีย เกิดขึ้นอย่างทันต่อสถานการณ์สิ่งแวดล้อมเป็นพิษที่กำลังบั่นทอนการพัฒนาชุมชนอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้มีข้อเสนอบางประการ เพื่อ สนับสนุนการระดมความคิดเห็นด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

1. โครงการจ่ายท่อระบายน้ำแบบรวม (Combine Sewerage) ซึ่งนำฝนและน้ำเสีย จากอาคารบ้านเรือนต่าง ๆ ระบายสู่ท่อระบายน้ำเดียวกัน ทำให้เครื่องจักรกลในระบบบำบัดน้ำ เสียไม่ทำงาน เนื่องจากมีปริมาณน้ำเข้าระบบมากเกิดกำลังของเครื่อง (Shock Load) โดยเฉพาะในฤดูน้ำหลากหรือระบายน้ำจากชุมชนของ เขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรีนั้น มีน้ำคุณภาพดี เข้าสู่ระบบ ทำให้ค่าความสกปรกเจือจางลงและแม้ เครื่องจักรจะไม่เกิดการ Shock Load แต่ ก็ต้องเดินเครื่องเกินความจำเป็นดังนั้นหากสามารถเตรียมการวางโครงข่ายท่อระบายน้ำแยก จากท่อระบายน้ำเสีย และท่อระบายน้ำทิ้ง (น้ำเสียที่บำบัดแล้วจากสถานประกอบการที่ใช้ On-Site Plant) จะทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาเครื่องจักรกลการบำบัดน้ำเสีย นอกจากนั้น การมีการวางมาตรการเพื่อตรวจสอบการเดินเครื่องจักรบำบัดน้ำทิ้งที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ

2. การจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสียโดยอัตราปริมาณน้ำประปา เป็นหน่วยปริมาณ น้ำเสียที่บำบัดนั้น เป็นเหตุผลที่ดี หากแต่รายได้สมทบจากภาษีอากรนั้นยังมีข้อบกพร่องซึ่งจะ ต้องเร่งปรับปรุงแก้ไขโดยปรับปรุงโครงสร้างให้มีการกระจายอำนาจให้องค์กรผู้รับผิดชอบในพื้นที่โครงการสามารถใช้อำนาจปฏิบัติการจัดเก็บภาษีอากรได้อย่างเข้มงวด และเพิ่มประเภทของ

ภาษีอากรที่อาจจัดเก็บได้ในพื้นที่ รวมทั้งมีการแก้ไขฐาน การคิดอัตราภาษีอากรของท้องถิ่น ซึ่ง บัจจุบันนี้ อัตราภาษีต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับค่าของเงินและภาษี มีฐานการคิดอัตราภาษีที่ใหม่เป็น ธรรมดาต่อผู้เสียภาษีประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะภาษีบำรุงท้องที่และภาษีโรงเรือนและที่ดิน นอกจาก นั้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายในการบังคับใช้ สมควรที่จะ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมบังคับน้ำเสีย และการจัดเก็บให้มีมาตรฐานเดียว 3 กันทั่วราชอาณาจักร

3. การที่พื้นที่โครงการระบบระบายน้ำทิ้งของชุมชน มีขนาดไม่เท่ากับพื้นที่ เขต เทศบาลซึ่งให้อำนาจปกครองและปฏิบัติงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาพื้นที่แก่ เทศบาลในฐานะเป็น "เจ้าพนักงานท้องถิ่น" ตามกฎหมายหลาย ๆ ฉบับ แต่พื้นที่บางส่วนเป็นพื้นที่ในอำนาจปกครองขององค์กรอื่น ซึ่งให้อำนาจตามกฎหมายต่างฉบับกัน และมีฐานะเป็น "เจ้าพนักงานท้องถิ่น" ด้วยเช่นกัน ทำให้อาจเกิดความขัดแย้งในการประสานงานระหว่างองค์กร ชาติ ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้จึงควรจัดตั้งองค์กรอิสระที่มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบใน ฐานะ "เจ้าพนักงานท้องถิ่น" และสามารถใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อบริหารงานได้อย่างคล่อง ตัวในขอบเขตพื้นที่โครงการ รวมทั้งการมีการบัญญัติกฎหมายใหม่และปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเดิมที่ มีอยู่ให้สอดคล้องกับกระบวนการบริหารงานขององค์กรนี้ ทั้งนี้องค์กรควรมีลักษณะเป็นที่ประชุม ร่วมภาครัฐ ประชาชน เอกชน ที่มีสัดส่วนสมาชิกองค์กรฝ่ายละเท่า ๆ กันเพื่อดำเนินการ วางนโยบาย และแนวทางการบริหารโครงการแก้ไขปัญหาน้ำเสียโดยมีอำนาจออกกฎหมายของ องค์กรเพื่อบังคับใช้ในพื้นที่ได้ และควรมีหน่วยงานเจ้าหน้าที่ประจำเพื่อรับผิดชอบการควบคุมการ ปฏิบัติงานต่าง ๆ และรับนโยบายจากที่ประชุมมาปฏิบัติในพื้นที่โครงการอย่างต่อเนื่อง องค์กร ร่วมนี้สามารถขยายขอบเขตอำนาจการจัดการได้กว้างขวางขึ้น จากองค์กรร่วมเพื่อจัดการปัญหา น้ำเสียไปสู่องค์กรร่วมเพื่อจัดการปัญหาอากาศเสียหรือมลพิษอื่น ๆ ซึ่งเป็นการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยรวม

4. ตามหลักการ Polluter-Pay-Principal นั้น ประชาชนในพื้นที่โครงการ ซึ่งเป็นผู้ให้บริการบำบัดน้ำเสียมีหน้าที่จ่ายค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย ตามอัตราที่กำหนด รวมทั้ง เสียภาษีอากรประเภทต่าง ๆ จากการมีกรรมสิทธิ์, สิทธิครอบครอง หรือใช้ประโยชน์ทรัพย์สินที่ อยู่ในเขตพื้นที่

นอกจากนั้นแล้ว ประชาชนมีสิทธิที่จำควรดำรงตนหนึ่งเป็นตัวแทน หรือให้อำนาจ ผ่านตัวแทนโดยการเลือกตั้งตามกระบวนการประชาธิปไตย ในคณะกรรมการชุมชน ซึ่งเป็นองค์ คณะหนึ่งของที่ประชุมองค์กรร่วมภาครัฐ ประชาชน เอกชน ซึ่งทำหน้าที่กำหนดแนวทางการจัด

การโครงการบำบัดน้ำเสีย หรือการจัดการสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยประชาชนซึ่งใช้สิทธิจะต้องเป็นประชาชนในพื้นที่ เพื่อจะสามารถวางนโยบาย และนำมาเสนอความคิดเห็นต่างๆ บนพื้นฐานของความเข้าใจจากประสบการณ์ข้อเท็จจริงและความตระหนักในประโยชน์สุขของชุมชนอย่างแท้จริง

สำหรับการกำหนดวิธีการที่ประชาชนจะสามารถตรวจสอบปฏิบัติงานในโครงการนั้นอาจตรวจสอบผ่านตัวแทนภาคประชาชนในองค์กรร่วม หรือมีการจัดการตั้งเป็นคณะกรรมการที่มีวาระการดำรงตำแหน่ง หรือเป็นการเปิดอภิปรายโดยเสรีในช่วงเวลาที่เหมาะสมก็ได้

นอกจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ แล้ว การบริหารงานประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูล ความรู้ความเข้าใจเพื่อสร้างทัศนคติของประชาชนให้ยอมรับการดำเนินการโครงการ หรือเกิดความเข้าใจในการจัดการสิ่งแวดล้อมก็มีความสำคัญด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะเกี่ยวกับความจำเป็นในการใช้ระบบบำบัดน้ำเสีย ตลอดจนการใช้น้ำอย่างประหยัด และการนำน้ำมาใช้ครั้งที่ 2, 3 (reuse) ประการสำคัญคือ จะต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างอิสระและทุกเวลา เพื่อปกป้องสิทธิส่วนบุคคลในการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจรัฐเพื่อทำการเวนคืนที่ดิน หรือการกล่าวหาการรุกที่ดินสาธารณะ ซึ่งมีผลกระทบต่อกรรมสิทธิ์และสิทธิประโยชน์ในทรัพย์สินที่ดินของประชาชน

การจัดระบบระบายน้ำของชุมชนนั้นนอกจากจะเป็นการสนับสนุนระบบสาธารณสุขโรคและกิจการสุขาภิบาลของชุมชนอันเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาพื้นที่แล้ว ประโยชน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมก็คือ การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำให้คงคุณภาพที่ดีอยู่เสมอ นอกจากนั้นการจัดระบบรวบรวมน้ำเสีย และระบบบำบัดน้ำเสียของแพอาหาร-บริการในแม่น้ำนั้น อาจแก้ปัญหาด้วยการติดตั้งระบบบำบัดแบบติดกันที่ก็จะทำให้การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เป็นไปอย่างรอบด้านและไม่เกิดการเลือกปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมต่อผู้ใช้น้ำของประชาชนในยุคปัจจุบัน ซึ่งมีความสำคัญเท่ากับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำให้มีคุณภาพดี เพื่อส่งมอบเป็นมรดกแก่คนรุ่นหลังต่อไป